

Współczesna Czechosłowacja

CZECHOSŁOWACJA WYKONAŁA PLAN PIĘCIOLETNI

Posiedzenia plenarne KC KPCz. W grudniu ub. r. odbyły się dwa posiedzenia plenarne Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Czechosłowacji.

Na pierwszym z nich, które się odbyło w dn. 3—5. 12, Antonin Novotny omówił: „Niektóre zagadnienia ideologicznej, masowo-politycznej i organizacyjnej pracy partii“, a Viliam Široký: „Wybory do rad narodowych i przygotowania do X Zjazdu KPCz“. Plenum powzięło jednomyślnie uchwałę, uznającą referaty A. Novotnego i V. Širokiego za wytyczne pracy partii.

Jednomyślnie również uchwalono wniosek Prezydium KPCz w sprawie zwołania na 11—13 czerwca 1954 X Zjazdu KPCz. Zjazd uchwalić ma m. in. wytyczne dla ułożenia perspektywicznego planu rozwoju gospodarki narodowej na rok 1955 oraz na lata 1956—1960.

Na drugim posiedzeniu w dn. 16—17 grudnia Jindřich Uher i Józef Krosnař referowali sprawy rozwoju produkcji rolnej i zabezpieczenia wykupu płodów rolnych w r. 1954. W dyskusji wzięło udział 20 mówców, aprobujących proponowane środki rozwinięcia czechosłowackiej produkcji rolnej. Zebrani uchwalili jednomyślnie przyjęcie obu referatów jako wytycznych dla pracy partii.

Przemówienie noworoczne prezydenta Zapotockiego. Prezydent Republiki Czechosłowackiej Antonin Zapotocky wygłosił przez radio w dniu 1 stycznia 1954 przemówienie, w którym podkreślił na wstępie, że przepowiednie reakcjonistów i podżegaczy wojennych nie spełniły się, wojna dotąd nie wybuchła i mamy wszelkie powody wierzyć, że nie wybuchnie.

W dalszym ciągu podkreślił wielki sukces, jakim jest dla Czechosłowacji

wykonanie pierwszej pięciolatki gottwaldowskiej:

„Zamykając dzisiaj bilans naszych pięcioletnich dążeń do zbudowania nowego życia gospodarczego naszego kraju, możemy powołać się na to, że nigdy nie budowaliśmy zamków na lodzie, nigdy nie oszukiwaliśmy naszego ludu niemożliwymi do spełnienia obietnicami, próżnymi marzeniami i nadziejami. Zawsze kładliśmy nacisk na to, że droga do dobrobytu i radosnego życia jest drogą twardej, wytężonej pracy, w toku której pojawiają się także przeszkody, trudności i zapory — trzeba je pokonywać własną usilną pracą, a niekiedy i okupić ofiarami...“

„... Ubiegłe pięć lat nie było to pięciolecie lekkich i łatwych sukcesów. Były trudności i przeszkody, były spiski i sabotaże wrogów zewnętrznych i wewnętrznych. Niemało było takich, co upadli na duchu i ulegli panice. Pokonaliśmy jednak wszystkie te przeszkody dzięki niezłomnej woli i zapałowi ogromnej większości naszego ludu pracującego miast i wsi.

Śmiało i z dumą możemy przejrzeć bilans ubiegłych lat pięciu, w ciągu których kraj nasz przeszedł tak wielkie zmiany i historyczne przeobrażenia. Rozbudowa i przebudowa naszej gospodarki zależała przede wszystkim od kierowniczego czynnika gospodarki narodowej — przemysłu. Opierając się na tymczasowych, wstępnych danych możemy już dzisiaj stwierdzić, że w toku planu pięcioletniego osiągnęliśmy wielki, nieznany dotychczas rozmach rozwoju produkcji przemysłowej.

W porównaniu z r. 1948 produkcja przemysłowa wzrosła w r. 1953 wedle wstępnych obliczeń więcej niż dwukrotnie. Porównując z wartością naszej pro-

dukcji przemysłowej przed wojną możemy powiedzieć, że osiągnęliśmy mniej więcej poziom dwa i ćwierć raza wyższy niż w przedwojennym r. 1937, jakkolwiek liczba mieszkańców naszej republiki znacznie się zmniejszyła.

Szczególnie zadowalające są wyniki osiągnięte w rozwoju produkcji przemysłowej w Słowacji. Produkcja przemysłu słowackiego wzrosła w ciągu ostatnich lat pięciu tak poważnie, że porównując ze stanem z r. 1937 możemy szacować wzrost ten na mniej więcej 350%. Takie są osiągnięcia naszej polityki przyspieszonego uprzemysłowienia Słowacji, dzięki której to polityce tworzymy ekonomiczną podstawę umocnienia braterskiego związku Czechów i Słowaków.

Przez rozbudowę przemysłu przyczyniliśmy się zarazem poważnie do umocnienia całego sektora socjalistycznego naszej gospodarki. Do końca ostatniego roku planu pięcioletniego zlikwidowano w przemyśle pozostałości sektora kapitalistycznego. Dzięki potężnemu rozwojowi naszego przemysłu, zwłaszcza maszynowego, którego produkcja osiągnęła w ciągu pięciu lat wzrost niemal 3,5-krotny, stworzyliśmy mocną podstawę materialną dla odbudowy i rozbudowy całej gospodarki narodowej, dla wzmocnienia zdolności obronnej naszego kraju, dla dostarczenia efektywnej pomocy przy budowie socjalizmu w innych krajach obozu pokoju. Pierwotny plan pięcioletni i jego zadania, wytyczone w 1948 r., nie tylko zostały wykonane, ale nawet przekroczone o jedną czwartą. Początkowe sukcesy skłoniły nas w 1951 r. do podwyższenia zadań pierwotnego planu. Także i te podwyższone planowe zadania udało nam się spełnić prawie w 99%.

„... Znamieniem pomyślnego rozwoju całej naszej gospodarki narodowej jest stały wzrost liczby zatrudnionych. Trzeba sobie zdać sprawę, że w 1933 r. było w republice 920 tys. bezrobotnych. Wobec niemożności znalezienia pracy i utrzymania w latach 1928—1938 emigrowało z kraju przeciętnie 17 tys. osób rocznie. Jeżeli dzisiaj ktoś opuszcza kraj, to albo jest to człowiek, który nie chce ucziwie

pracować, albo młody awanturnik, który później gorzko żałuje swego postępuku.

W okresie pięcioletki wzrosła u nas liczba osób zatrudnionych w przemyśle i budownictwie o 36%. Wielki udział w tej zwiększonej liczbie pracujących mają kobiety. Popyt na ręce do pracy nie zmniejszy się także i na przyszłość, lecz będzie rósł. Trzeba będzie przy tym, rzecz jasna, rozdzielać siły robocze równomierniej i bardziej celowo. Nie jest z pewnością zjawiskiem zdrowym, że liczba pracowników zatrudnionych w rolnictwie zmniejszyła się w ostatnich latach o kilkaset tysięcy. Chociaż nawet liczone się z ubytkiem sił roboczych w rolnictwie w następstwie mechanizacji, to jednak faktyczny ubytek nie odpowiada postępowi mechanizacji i jest źródłem wielu braków i zakłóceń, które występują dziś w gospodarce rolnej ze szkodą dla ogółu.

Dlatego też zapewnienie dostatecznej liczby sił roboczych dla każdego odcinka produkcji naszej gospodarki narodowej, łącznie z produkcją rolną, jest zagadnieniem ważnym nie tylko dla tego odcinka, lecz dla całego narodu, jest gwarancją naszej dalszej drogi naprzód...“

„... Ogłoszone przez rząd wybory do rad narodowych, które będą przeprowadzone w roku bieżącym, wzmocnią nasz ustrój ludowo-demokratyczny i dadzą możliwość wprowadzenia szerokich warstw ludności w zagadnienia, związane z budowaniem socjalizmu. Odpowiednie ustawy (p. niżej — AJK) wzmacniają kontrolę ludu nad działalnością rad narodowych i silnie podkreślają zasadę łączności rad narodowych z ludnością, co zagubiło się nam, trzeba przyznać, przy dotychczasowym systemie mianowania członków rad narodowych...“

Ustawy o radach narodowych. W pierwszych dniach stycznia rząd przedstawił wszystkim obywatelom republiki, robotnikom, chłopom i inteligencji pracującej, projekt ustawy konstytucyjnej o radach narodowych oraz ustawy wykonawczej o radach narodowych, podając te projekty pod ogólnonarodową dyskusję.

Dla kierowania dyskusją, śledzenia jej przebiegu i opracowania wyników rząd wyznaczył komisję w składzie: przewodniczący — premier V. Široky, członkowie komisji — pierwszy sekretarz KC KPCz A. Novotny, wicepremier i min. kultury V. Kopecky, min. zdrowia J. Plojhar, min. budownictwa E. Šlechta, min. gospodarki komunalnej J. Kysely, sekretarz komisji — min. sprawiedliwości V. Škoda.

Ustawa konstytucyjna o radach narodowych stanowi m. in., że rady narodowe są miejscowymi organami władzy państwowej ludu pracującego Czechosłowacji. Kierują na swoim obszarze gospodarczą i kulturalną budową socjalizmu wedle wytycznych rządu i ustaw republiki. Starają się nieustannie o coraz lepsze zaspokajanie rosnących potrzeb materialnych i kulturalnych ludności pracującej. W całej swej działalności troszczą się o człowieka i jego dobro. Dalej ustawa stanowi, że rady narodowe umacniają zaufanie ludności pracującej do organów ludowo-demokratycznego państwa.

Rady narodowe są wybierane przez ludność pracującą okręgu, powiatu, miasta, obwodu i gminy (jednowioskowej) na okres lat trzech. Prawo wyborcze jest powszechne, równe i bezpośrednie, głosowanie jest tajne. Członkiem rady narodowej może być wybrany każdy obywatel spełniający warunki dla otrzymania biernego prawa wyborczego, który ukończył lat 21. Rady narodowe pozostają pod stałą kontrolą ludu pracującego. Każdy członek rady narodowej jest odpowiedzialny przed ludem pracującym i obowiązany jest składać swoim wyborcom sprawozdania ze swej działalności i z działalności całej rady narodowej. Każdy członek rady narodowej może być odwołany w każdej chwili, jeżeli tak postanowią jego wyborcy.

Dalej ustawa stanowi, że rady narodowe kierują pracą swoich komitetów i innych organów, dbają o przestrzeganie ustaw oraz rozporządzeń i uchwał rządu, kierują miejscową twórczą działalnością gospodarczą i kulturalną i tak czynią miasta i wsie czechosłowackie

miejscami zadowolenia, radosnej pracy i dobrobytu.

Pracą rad narodowych kieruje rząd, przy czym rada narodowa niższego stopnia podlega kierownictwu rady narodowej wyższego stopnia i jest wobec niej odpowiedzialna.

Szczegółowa ustawa wykonawcza o radach narodowych stanowi m. in., że lud wysyła do rad narodowych swoich najlepszych przedstawicieli, którzy godni są tego, aby stać się jego przedstawicielami, i dają gwarancję, że nie zawiodą jego zaufania.

Rady narodowe okręgowe oraz miejska rada narodowa Pragi liczyć mają od 50 do 150 członków; rady powiatowe od 35—60, rady miejskie i obwodowe rady w Pradze od 35—150, gminne i obwodowe rady narodowe — od 9—50.

Każdy obywatel ma prawo zwracać się do rady narodowej, do jej członków lub do komitetu rady narodowej z projektami i zażaleniami i musi otrzymać w odpowiednim terminie wiadomość o sposobie załatwienia.

Rady narodowe okręgowe i rada miasta Pragi zbierać się muszą co najmniej cztery razy rocznie, rady powiatowe i miejskie oraz rady obwodowe w Pradze — co najmniej sześć razy rocznie, rady obwodowe i gminne co najmniej raz na miesiąc.

Członkowie rad narodowych są przedstawicielami wyborców swojego obszaru w radzie narodowej. Obowiązani są utrzymywać stały kontakt z wyborcami, uwzględniać ich życzenia i skargi oraz wyzyskiwać doświadczenia i wiadomości od nich uzyskane w toku pracy rady narodowej i jej komisji. Winni prowadzić swoich wyborców do tego, aby byli uświadomionymi obywatelami ludowodemokratycznego państwa, i być dla nich wzorem w życiu obywatelskim i w miejscu pracy.

Inne postanowienia ustawy określają metody i organizację pracy rad narodowych.

Dyskusja nad ustawami o radach narodowych wzbudziła wielkie zainteresowanie w czechosłowackich masach pracujących, o czym świadczą tysiące nad-

syłanych listów. W ciągu pierwszego miesiąca dyskusji na terenie samych Czech złożono z górą 16 tysięcy uwag dotyczących projektów ustaw, bez mała 36 tys. uwag dotyczących działalności rad narodowych i 29 tys. innych uwag, wniosków i pytań. Mniej więcej taką samą w stosunku do liczby ludności liczbę listów nadesłano ze Słowacji. W samej tylko Pradze odbyło się 3208 zebrań dyskusyjnych, w których wzięło udział 124.264 obywateli. Zabierało na nich głos 25.773 mieszkańców Pragi, którzy złożyli ogółem bez mała 20 tysięcy uwag w sprawie projektów ustaw.

Wykonanie Planu Pięcioletniego, wykonanie planu na r. 1953, „Państwowy Plan Rozwoju Gospodarki Narodowej Czechosłowacji na rok 1954“. 31 grudnia 1953 zakończono w Czechosłowacji pierwszy Plan Pięcioletni. Najważniejsze wyniki wykonania planu znamy już z przemówienia noworocznego prezydenta Zapotockiego. W czasie pierwszej pięcioletki gottwaldowskiej zbudowana została Nowa Huta im. Klementa Gottwalda w Kunczycach, kilka potężnych zapór wodnych z elektrosiłowniami, jak w Kostelnej, na Orawie, w Kiczawie i w Krzyżanowicach, a w r. 1954 rozpocznie produkcję energii elektrycznej elektrownia w Ślapach, na największej zaporze wodnej w Czechosłowacji i jednej z największych w Europie. W okresie planu zbudowano mieszkania dla pół miliona osób. Rozbudowano sieć państwowych ośrodków maszynowych, powiększono stan pogłównia bydłowego w porównaniu ze stanem przedwojennym o 10%, stan pogłównia trzody chlewnej o 51%. Ilość średnich szkół technicznych wzrosła dwukrotnie; w wyższych uczelniach studiuje 2,5 razy więcej młodzieży niż w 1937 r. Bardzo daleko posunięta jest elektryfikacja: 93% mieszkańców Czechosłowacji korzysta z prądu elektrycznego. Produkcja i konsumpcja mięsa wzrosły od 1948 r. dwukrotnie, produkcja mleka wzrosła o 40%, masła o 50%, cukru o 45%.

W końcu stycznia opublikowany został komunikat państwowego urzędu staty-

stycznego o wynikach realizacji planu gospodarczego w 1953 r.

Ogólny plan produkcji przemysłowej wykonany został w 99%, przy czym nie wykonały planu ministerstwa: paliw i energetyki (97%), przemysłu hutniczego i kopalń rudy (99,7%), przemysłu maszynowego (98%) i przemysłu spożywczego (96%). Pozostałe ministerstwa i przedsiębiorstwa wykonały plany w 100 do 107%; spółdzielnie produkcyjne — w 106%.

Ogólna produkcja r. 1953 wzrosła w porównaniu z r. 1952 o 10%, w Słowacji o 14%. W r. 1953 podniosła się przy tym znacznie jakość wyrobów przemysłowych i rozszerzył się ich asortyment, zwłaszcza w zakresie artykułów spożywczych oraz wyrobów przemysłowych. M. in. rozpoczęto produkcję nowych, dotąd w Czechosłowacji nie wyrabianych maszyn, aparatów i urządzeń, jak np. kombajn dla niskich pokładów węgla, pługi pięciolemieszowe czy nowe uniwersalne wyposażenie gabinetu dentyścycznego i nowy typ maszyny kalkulacyjnej.

Rozwój rolnictwa nie posuwał się naprzód w takim tempie, jak rozwój przemysłu; podjęto szereg środków dla podniesienia produkcji rolnej.

W komunikacji koleje przewiozły o 8% więcej towarów niż w roku poprzednim, oraz o tyle samo więcej pasażerów. Komunikacja samochodowa przewiozła o 30% więcej towarów; liczba przewiezionych pasażerów wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim. Uruchomiono w r. 1953 nowe linie autobusowe w liczbie 244. W komunikacji wodnej przewóz tak towarów jak i pasażerów wzrósł o 6%. Telekomunikacja wykonała plan połączeń w 102%. Wszystkie wsie Czechosłowacji otrzymały już telefony, przy czym dokonano tego na 4 miesiące przed oznaczonym terminem.

W r. 1953 gospodarka narodowa otrzymała szereg nowych urządzeń i zakładów produkcji o wysokiej wydajności. Szczególnie wzrosła w tym czasie zdolność produkcji materiałów budowlanych.

Uspołeczniony handel uruchomił 432 nowe punkty sprzedaży. W toku podnoszenia stopy życiowej ludności pracującej zwiększono znacznie przywóz artykułów żywnościowych, głównie ze Związku Radzieckiego. I tak przywóz masła wzrósł o 15%, mięsa o 73%, słoniny o 145%, ryb i przetworów rybnych o 35%, owoców południowych o 44%, płodów strączkowych czterokrotnie, ryżu o 73%, herbaty o 24%, drobiu o 68%.

Liczba stale zatrudnionych w gospodarce narodowej wzrosła o 180 tysięcy, przy czym liczba zatrudnionych kobiet wzrosła o 7%. Ogółem kobiety stanowią przeszło 35% zatrudnionych.

W 1953 r. oddano ludności do użytku prawie 30 tysięcy nowych mieszkań ogólnej powierzchni użytkowej ponad 1,1 mln m². Ponadto drogą samopomocy zbudowano domki rodzinne o 4758 mieszkańach. Zbudowano 259 km sieci wodociągowej. Zbudowano nowe wodociągi w 18 miejscowościach, przez co liczba miejscowości posiadających wodociągi wzrosła do 2045.

W ciągu r. 1953 wydano 4754 książek o ogólnym nakładzie 51,5 milionów egzemplarzy. Z nakładu tego 9% przypada na literaturę marksistowsko-leninowską, 15% na lit. społeczno-polityczną i oświatową, 18% na literaturę piękną, 10% na książki dla dzieci, 48% na lit. fachowo techniczną i inną. Z końcem r. 1953 wychodziło w Czechosłowacji 2733 czasopism, w tej liczbie 13 dzienników o ogólnym przeciętnym nakładzie 1,74 miliona egzemplarzy. Wyprodukowano z górą 5 milionów płyt gramofonowych. W 61 stałych teatrach odbyło się z górą 22 tysiące przedstawień, w tej liczbie 600 premier — przedstawienia te oglądało 10 milionów widzów. Kin stałych było 3224, ruchomych 235. Odbyło się 937 tys. przedstawień filmowych dla przeszło 140 milionów widzów. Wyprodukowano 24 filmów długometrażowych — w tym 9 kolorowych — oraz 481 krótkometrażowych. Liczba posiadaczy aparatów radiowych wzrosła do 2,7 miliona.

Zbudowano 16 nowych izb porodowych ze 172 łózkami. Z końcem 1953 r. istniało 1135 żłobków z przeszło 33 ty-

siąciami miejsc; w tej liczbie 190 bezpośrednio w zakładach pracy. Przedszkoli było 6497, zapisanych do nich dzieci 219 tysięcy.

Rozbudowana została znacznie opieka lekarska w zakładach pracy: w końcu 1953 r. istniało już 628 ośrodków zdrowia w zakładach pracy i 1001 stacji lekarskich. W większych zakładach istnieje szereg oddziałów specjalnych ze stałą obsługą lekarzy-specjalistów. Z końcem roku istniało już 931 zakładowych punktów rozdawnictwa leków, które oddają wielkie usługi.

W związku z rozwojem opieki zdrowotnej śmiertelność na choroby zakaźne spadła o 22,5%, na gruźlicę o 7%.

Dochód narodowy wzrósł według wstępnych obliczeń o 5% w porównaniu z r. 1952. Ze zwiększonego dochodu narodowego 73% przypadło na zaspokajanie nieustannie rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb ludności i na spożycie społeczne, 27% przeznaczono na dalszą rozbudowę produkcji socjalistycznej.

Dzięki zarządzeniom wydanym po reformie walutowej — jak podniesienie cen wykupu płodów rolnych, obniżka cen defalicznych, wypłata specjalnych dodatków emerytom i otrzymującym dodatki rodzinne, obniżka podatków od bezdzietnych — siła kupna ludności wzrosła przeciętnie w ciągu roku o 7 miliardów koron.

Sektor kapitalistyczny, poza rolnictwem, został zlikwidowany; sektor socjalistyczny pod koniec r. 1953 i tym samym pod koniec planu pięcioletniego obejmował 99,6% wartości produkcji przemysłowej, 99,8% produkcji budowlanej, 100% komunikacji, 99,7% handlu i 45,4% produkcji rolnej.

20 stycznia min. inż. Józef Pučik, przewodniczący Państwowego Urzędu Planowania, wygłosił przemówienie na temat Państwowego Planu Rozwoju Gospodarki Narodowej Czechosłowacji na r. 1954. Podkreślił on, że w toku pięcioletki Czechosłowacja wyprzedziła np. pod względem ilości stali produkowanej na głowę mieszkańca takie przodujące państwa kapitalistyczne, jak Wielka Brytania,

Francja i Niemcy zachodnie, co oznacza wielki wzrost czechosłowackiej potęgi ekonomicznej. W r. 1937 Czechosłowacja produkowała 4,1 mrd kWh energii elektrycznej, 2,3 miliona ton stali, 34,7 mln ton węgla — pod koniec gottwaldowskiej pięcioletki w końcu r. 1953 produkowała 12,5 mrd kWh energii elektrycznej, a więc trzy razy więcej, 4,3 mln ton stali, czyli prawie dwa razy więcej i 54,6 mln ton węgla, czyli prawie o 60% więcej.

Zaznaczył się także wielki rozrost działalności naukowej. O ile przed wojną w nielicznych instytutach badawczych pracowało ok. 2000 osób, obecnie Czechosłowacja posiada 175 placówek naukowo-badawczych, zatrudniających ponad 8000 sił naukowych. Ponadto 800 wysoko wykwalifikowanych pracowników naukowych pracuje w instytutach Akademii Nauk. Rozwój badań naukowych umożliwił rozwiązanie szeregu zagadnień, mających doniosłe znaczenie dla rozwoju przemysłu w najbliższych latach.

Uchwała KC KPCz z dn. 3—5 grudnia 1953 r. zaleciła opracowanie perspektywicznego planu rozwoju gospodarki narodowej na okres do 1960 r. na zasadzie wytycznych, które będą ustalone na X Zjeździe KPCz. Plan perspektywiczny będzie opracowany na r. 1955 i na lata 1956—1960 ze względu na to, aby można było lepiej wykorzystać możliwość wzajemnej współpracy gospodarczej państw demokracji ludowej i ZSRR, w których to państwach w r. 1956 wchodzi w życie dalsze długofalowe plany i z którymi na okres 1956—1960 Czechosłowacja zawarła nowe umowy gospodarcze.

Ogólny wzrost stopy życiowej jest zagwarantowany przede wszystkim dzięki dalszemu wzrostowi dochodu narodowego o 7,7%. Udział konsumpcji indywidualnej w dochodzie narodowym wzrosło w r. 1954 do 62% (1953 — 57%). Materialny poziom życia całej ludności wzrosło o 15% w porównaniu z r. 1953.

Osiągnięcia i plany Czechosłowackiej Akademii Nauk. Wśród nagród państwowych w dziedzinie nauki w r. 1953 prawie 70% przypada na członków i pra-

cowników Akademii Nauk. Z prac nagrodzonych wymienić należy m. in. osiągnięcia Instytutu Matematyki, w którym opracowano nowe metody obliczania napięć na wielkich zaporach wodnych, co znacznie ułatwi ich budowę; w laboratorium maszyn matematycznych opracowano wytyczne, na podstawie których przemysł wyprodukował już pierwsze bardzo wydajne maszyny liczące, dokonujące w krótkim czasie niezmiernie złożonych obliczeń samoczynnie, oszczędzając pracy ludzkiej i ułatwiając ogromnie pracę technikom i statystykom. Geologowie odkryli w r. ub. nowe złoża niektórych ważnych technicznie surowców mineralnych, które dotychczas Czechosłowacja musiała z wielkimi trudnościami sprowadzać z zagranicy. Pracownicy Instytutu Chemii Organicznej opracowali i wprowadzili do przemysłu procesy produkcyjne leków, w pierwszym rzędzie dla sztucznej syntetycznej produkcji niezmiernie ważnego antybiotyku chloramfenikolu. Lek ten, którym leczyc można pomyślnie dur brzuszny i plamisty, koklusz i inne choroby, jest już obecnie do dyspozycji klinik czechosłowackich.

W planach na rok bieżący figurują przede wszystkim zagadnienia techniczne, ważne dla gospodarki narodowej. W dziedzinie państwa i prawa prowadzone będą studia nad stosunkami w republice przedmonachijskiej, nad zagadnieniami socjalistycznej praworządności i dyscypliny państwowej oraz nad problematyką prawną nowych zjawisk społeczeństwa czechosłowackiego, jak np. spółdzielni produkcyjnych.

Historycy podejmują prace nad trzynomowym przeglądem dziejów Czechosłowacji. Oprócz studiów nad dziejami rodzinnymi, zwłaszcza najnowszymi, prowadzone będą prace nad dziejami powszechnymi oraz nad dziejami nauk przyrodniczych i technicznych.

Językoznawcy koncentrują uwagę na wydaniu dalszych tomów „Słownika języka czeskiego“, na normatywnym słowniku współczesnej czeszczyzny i na studiach nad literaturą doby Odrodzenia Narodowego. W Instytucie Słowiańskim

prace skupiają się głównie wokół studiów porównawczych języków słowiańskich, w Instytucie Orientalnym — wokół studiów nad najnowszą literaturą chińską.

„Trylogia husycka“. Pod koniec r. 1953 rozpoczęto po długich przygotowaniach zdjęcia do pierwszej części wielkiej trylogii filmowej o sławnej epoce husyckiej. Autorami trzech scenariuszy są: literat Miłosz Kratochvil i reżyser Otakar Vavra.

Pierwszy film trylogii obejmuje lata 1412—1415, od wystąpienia Husa aż do

jego śmierci na stosie w Konstancji. Podstawę scenariusza stanowiły powieści Kratochvila „Mistrz Jan“ i „Pochodnia“.

Drugi film obejmuje lata 1419—1420 i skupia się wokół postaci Jana Žyžki, aż do jego odejścia z Pragi do Taboru.

Trzeci scenariusz opiera się na pierwszych dwóch tomach powieści Alojzego Jiraska „Przeciw wszystkim“ i obejmuje dalsze boje Žyžki z najezdnikami aż do wielkiego zwycięstwa na Witkowie.

Pierwsza część trylogii, film „Jan Hus“, ma być ukończona już w r. 1954.

Andrzej Józef Kamiński